

ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

Needs Assessment for Skills in the Digital Leadership of School Administrators under KhonKaen Vocational Education

กมลศรี กกขุนทด¹, สำเร็จ ยुरชัย²

Kamolsri Kokkhuntod¹, Samrej Yurachai²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : kamolsri.kk@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น และ 2)ศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ถ้าวัดสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประเมินความต้องการจำเป็น

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹ Graduate Students Majoring Educational Administration, Northeastern University, Thailand.

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² Full-time Lecturers, North Eastern University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 27 พฤศจิกายน 2562; แก้ไขบทความ: 24 ธันวาคม 2562; ตอรับ
การตีพิมพ์: 6 มกราคม 2563

Received: November 27, 2019; Revised: December 24, 2019; Accepted:
January 6, 2020

ผลการวิจัยพบว่า 1)สภาพปัจจุบันด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2)สภาพที่พึงประสงค์ในด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3)ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความต้องการจำเป็นตามลำดับ ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ด้านการมีจริยธรรมทางสังคมและการปฏิบัติตามกฎหมาย ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการวัดและประเมินผล

คำสำคัญ : 1. ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำ 2. ยุคดิจิทัล 3. ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of the research article were to 1) study the current situation and the desirable conditions of leadership skills in the digital age of school administrators under KhonKaen vocational education and 2) study the need for leadership skills in the digital age of school administrators under KhonKaen vocational education. The sample group in this research consisted of administrators and teachers of educational institutions under KhonKaen vocational education with the total number of 297 people using stratified random sampling. The research instrument was 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation and the needs index.

The research findings were as follows: 1. The current situation of leadership skills in the digital age of school administrators under KhonKaen vocational education was rated at a high level. 2. The desirable conditions of leadership skills in the digital age of school administrators under KhonKaen vocational education was rated at a high level. 3. The needs for leadership skills in the digital age of school administrators under KhonKaen vocational education, when considering in each aspect, were as follows: 1. Environment for learning with technology 2. Social ethics and legal compliance 3. Professional development 4. Measurement and evaluation respectively.

Keywords : 1. Need for Skills in the Digital Readership 2. Digital Age 3. School Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดทำยุทธศาสตร์อาชีวศึกษาระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยมี 7 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพอย่างมีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการพัฒนาประเทศ พัฒนาขีดความสามารถกำลังคนด้านวิชาชีพในทุกช่วงวัย ส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพิ่มศักยภาพกำลังคนด้านวิชาชีพให้มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมและพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการอาชีวศึกษา ผลิตและพัฒนาครูอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับบริบทความเปลี่ยนแปลง โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ถือเป็นองค์กรหลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพที่มีคุณภาพ ดังนั้นการจัดทำยุทธศาสตร์ดังกล่าวก็เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในอนาคต โดยเฉพาะการก้าวไปสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งการยกระดับงานอาชีวศึกษาในอนาคตจะยึดหลักคุณภาพ คุณธรรม ความร่วมมือ จิตอาสา จรรยาบรรณวิชาชีพ ทักษะความเป็นมืออาชีพ เพื่อนำไปสู่การเป็นอาชีวะระดับสากลโดยมุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งองค์การ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560 : ก)

ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership Skills) เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ ช่วยให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำ มุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับ ผู้บริหารในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นทักษะภาวะผู้นำที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำในระดับต่างๆ ต้องลักษณะ บัญธรรม (2559 : 218) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่สู่ห้องเรียนและนอกสถานศึกษาเป็นเงื่อนไขสำคัญอย่างหนึ่งที่น่าไปสู่การกำหนดมาตรฐานทางการศึกษาที่กำลังใช้อยู่ในปัจจุบันก็ต้องปรับเปลี่ยนด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อวางรากฐานเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งในแง่ความเข้าใจเรื่องระบบดิจิทัล การใช้โปรแกรมและแอปพลิเคชันต่างๆ ตลอดจนบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อาทิ ผู้สอนจะต้อง เปลี่ยนการสอน การบูรณาการเทคโนโลยีในกระบวนการ จัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องเผชิญกับสิ่งใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อการ พัฒนาความสามารถที่จะช่วยให้ตนเองประสบความสำเร็จ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ผู้ปกครอง จะต้องเปลี่ยนแนวคิด และผู้เรียนก็ต้องค้นพบเป้าหมายของตัวเอง จากการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอก สถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่จะ

ทำให้ผู้เรียนกลายเป็น พลเมืองยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) ที่มีคุณภาพนั้น ผู้นำทางการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบท ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้เป็นอย่างดี รวมถึงวิธี การใช้นวัตกรรมของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปสู่อผล อย่างมีนัยสำคัญที่ดีขึ้น ในการแสดงผลการเรียนรู้ของผู้ เรียนที่ดีขึ้น อันเกิดมาจากการยอมรับเทคโนโลยีสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ ด้วยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้นำทางการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จึงจำเป็นต้องมีทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าไปเสนอแนะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชากรโดยรวมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จะช่วยให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในปัจจุบันที่สามารถนำไปเป็นแหล่งอ้างอิงเพื่อการวิจัยต่อเนื่องหรือพัฒนาให้สมบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

3.2 อาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สามารถนำความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ในการกำหนดนโยบายในการวางแผนการพัฒนาการศึกษา กำกับติดตาม การประเมินผล หรือสร้างเกณฑ์ในการประเมินภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

3.3 ผู้บริหารสามารถนำความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ในการกำหนดจุดเด่น จุดด้อยในการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ และครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 11 วิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 1,319 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้จากการคำนวณโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) จากประชากร 1,319 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 44 คน ครูผู้สอนจำนวน 253 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ถามวัดสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประเมินความต้องการจำเป็น (PNI_{Modifieds})

5. ผลการวิจัย

5.1 สภาพปัจจุบันด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

5.2 สภาพที่พึงประสงค์ ในด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ ด้านการมีจริยธรรมทางสังคมและการปฏิบัติตามกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

5.3 ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความต้องการจำเป็นตามลำดับ ดังนี้ 1)ด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 2)ด้านการมีจริยธรรมทางสังคมและการปฏิบัติตามกฎหมาย 3)ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และ 4)ด้านการวัดและประเมินผล

5.3.1 ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการจำเป็น โดยเรียงตามความสำคัญ ดังนี้ 1)ปรับปรุงและพัฒนาการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและ

ทรัพยากรสารสนเทศ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา บุคลากร 2) จัดอาคาร ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางเทคโนโลยีเพียงพอตามลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม 3) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ โต๊ะเก้าอี้มีขนาดเหมาะสมกับวัย เป็นต้น และ 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณวิทยาลัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.3.2 ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีจริยธรรมทางสังคมและการปฏิบัติตามกฎหมาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการจำเป็น โดยเรียงตามความสำคัญ ดังนี้ 1) ความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีได้ 2) เลือกใช้เทคโนโลยีที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรและนักเรียน

5.3.3 ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการจำเป็น โดยเรียงตามความสำคัญ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยอาศัยเครือข่ายเทคโนโลยีของวิทยาลัยในพื้นที่และของชุมชนร่วมกัน 2) มีการจัดหาและพัฒนาระบบเครือข่ายออนไลน์

5.3.4 ความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการจำเป็น โดยเรียงตามความสำคัญ ดังนี้ 1) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนระบบและกลไกบริหารการวิจัยและพัฒนา 2) พัฒนาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันเพื่อช่วยการประเมินการทำงานของบุคลากร 3) ใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันช่วยในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษา และ 4) สนับสนุนให้พัฒนาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ความต้องการในด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี และมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมมีผลเป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาจริย์รักษ์ ฌนอมทรัพย์ (2556 : บทคัดย่อ) สรุปการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ อุปกรณ์การสอนต่างๆ รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น จะส่งผลต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกจิตใจ เจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียน การสอนและสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อม ทางการเรียน ด้านสังคม

6.2 ความต้องการในด้านการมีจริยธรรมทางสังคมและการปฏิบัติตามกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีได้ อาจเป็นเพราะว่า ในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการรวบรวม จัดเก็บ และเรียกใช้ข้อมูลนั้น คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับ ปรานอม หยวกทอง (2560 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงลักษณะของข้อมูลสารสนเทศที่ดีและถูกต้องในยุคดิจิทัล ควรมีลักษณะคือ มีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) สารสนเทศที่ดีจะต้องตรงกับความเป็นจริงและเชื่อถือได้ สารสนเทศบางอย่างมีความสำคัญ หากไม่ตรงกับความเป็นจริงแล้ว อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ สารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำจะต้องเกิดจากการป้อนข้อมูลรวมถึงโปรแกรมที่ประมวลผลจะต้องถูกต้องทันต่อเวลา (Timeliness) สารสนเทศที่ดีต้องทันต่อการใช้งาน หมายถึง ข้อมูลที่ป้อนให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ต้องมีความเป็นปัจจุบันทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ตัวอย่างเช่น ข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ปกครองนักเรียน จะต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัย หากหมายเลขโทรศัพท์ล้าสมัยก็จะไม่สามารถติดต่อกับผู้ปกครองได้หากเกิดกรณีฉุกเฉิน มีความสมบูรณ์ครบถ้วน (Complete) สารสนเทศที่ดีจะต้องมีความครบถ้วน สารสนเทศที่มีความครบถ้วนเกิดจากการเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน หากเก็บข้อมูลเพียงบางส่วนก็จะไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้เต็มประสิทธิภาพ ตัวอย่าง เช่น ข้อมูลนักเรียน ก็จะต้องมีการเก็บรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนให้ได้มากที่สุด เช่น ชื่อ อายุ ที่อยู่ ชื่อผู้ปกครอง หมายเลขโทรศัพท์ โรคประจำตัว คະแนนที่ได้รับในแต่ละวิชา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หากไม่มีข้อมูลของหมายเลขโทรศัพท์ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินก็จะไม่สามารถติดต่อกับผู้ปกครองได้เช่นเดียวกัน มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ (Relevancy) สารสนเทศจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ กล่าวคือ การเก็บข้อมูลต้องมีการสอบถามการใช้งานของผู้ใช้ว่าต้องการในเรื่องใดบ้าง จึงจะสามารถสรุปสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด ตัวอย่างเช่น หากต้องการเก็บข้อมูลของนักเรียนก็ต้องถามครูว่าต้องการเก็บข้อมูลใดบ้าง เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และสามารถพิสูจน์ได้ (verifiable) สารสนเทศที่ดีจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มาได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของสารสนเทศได้

6.3 ความต้องการในด้านการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยอาศัยเครือข่ายเทคโนโลยีของวิทยาลัยในพื้นที่และของชุมชนร่วมกัน อาจเป็นเพราะว่า การส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งได้มีความ

พร้อม รวมทั้งได้ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยี ยังไม่เพียงพอสำหรับการเรียนในสถานศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 22) ให้นิยามการสนับสนุน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และการส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งได้มีความพร้อม รวมทั้งได้ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยี การสนับสนุน สามารถทำได้ในหลายลักษณะ คือ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยอาศัยเครือข่ายเทคโนโลยีของสถานศึกษาในพื้นที่และของชุมชนร่วมกัน พัฒนาครูและบุคลากรด้านการศึกษาให้มีความรู้ ประสบการณ์และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี พัฒนาสื่อและซอฟต์แวร์ ได้พัฒนาสื่อประเภทเว็บไซต์ให้เป็นศูนย์รวมข่าวสารข้อมูล แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดหาและพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง ระบบสารสนเทศด้านบุคลากร โดยมุ่งเน้นข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน ครู บุคลากรการศึกษา พัฒนาให้มีระบบสารสนเทศ ระบบพัสดุครุภัณฑ์ ระบบงบประมาณ ตามนโยบายการพัฒนา e-Government และการให้บริการด้วยเทคโนโลยี จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อการจัดหาระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในทุกระดับ และการใช้งานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ดำเนินการด้านการบริการและการเพิ่มประสิทธิภาพจากการใช้เทคโนโลยี โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรทุกระดับทุกคนใช้เทคโนโลยีในบทบาทภารกิจที่ได้รับมอบหมายในหลากหลายรูปแบบในการติดต่อสื่อสารในการปฏิบัติงานในแต่ละวันอย่างต่อเนื่อง ในการเร่งรัดพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาที่มีความต้องการอย่างชัดเจน ในการที่จะมีระบบคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ดังนั้น หากรัฐบาลจะให้การสนับสนุนในการจัดหาโดยวิธีการเช่า ก็จะทำให้การพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาปวงชนทุกระดับได้รวดเร็วขึ้น การจัดการศึกษาในอนาคตที่จะถึงนี้ จำเป็นต้องยึดแนวตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6.4 ความต้องการในด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนระบบและกลไกบริหารการวิจัยและพัฒนา อาจเป็นเพราะว่า การวัดและประเมินผลต้องอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล สอดคล้องกับ American Institute for Research: AIR (2009 : ออนไลน์) ที่ระบุว่า มาตรฐานระดับชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารด้านการวัดผลและการประเมินผล ไว้ดังนี้ ใช้เทคโนโลยีในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ ใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัยและประเมินระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้จัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางเทคโนโลยีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน

7.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เลือกใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีได้

7.1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะวิชาชีพที่ชัดเจนในการเรียนรู้ทางดิจิทัล จัดหาและพัฒนาระบบเครือข่ายออนไลน์

7.1.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีในการเก็บข้อมูลพัฒนาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาวิจัยความต้องการจำเป็นด้านทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ในเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลในเชิงลึก และนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

7.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่ส่งผลต่อทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

7.2.3 ควรมีการนำตัวแปรที่ได้ศึกษามาพัฒนาเป็นงานวิจัยปฏิบัติการ

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สารสนเทศ.

ต้องลักษณะ บุณธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา. **วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. 7(1). 217-225.

ปรานอม หยวกทอง. (2560). **ลักษณะของสารสนเทศที่ดี**. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2562. จาก <https://sites.google.com/site/kroonom/laksana-khxng-sarsnthes-thi-di>

ปาจริย์รักษ์ ฤนามทรัพย์. (2556). **ความหมายของ Learning Environments**. สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2562. จาก <http://immyberry.blogspot.com/2013/11/learning-environments.html>

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

American Institute for Research: AIR. (2009). **Evaluation of the school technology leadership initiative: external evaluation report #2.** Washington, DC : American Institutes of Research.

Krejcie,R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement.** 30. 608-610.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็เพราะได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ ยุรชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำแนะนำ รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ จนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาในที่นี้ด้วย ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ที่ช่วยให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ในจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 11 วิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยครั้งนี้ งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยกำลังใจจากบิดา มารดา รวมทั้งเพื่อนร่วมงานที่คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาคำแนะนำ และให้การดูแลช่วยเหลือในทุกๆ เรื่องด้วยดีตลอดมา

คุณประโยชน์ใดๆ อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพาคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ชีวิตและสติปัญญาแก่ผู้วิจัย จนประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน ขอระลึกถึงและขอบคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ในโอกาสนี้ด้วย